

was een goede tweede. Daar werd in 1586 een gilde van tijkwerkers met eigen overman en keurmeesters opgericht.¹² De tijkwerkers van Rotterdam en Schiedam kregen al op 12 augustus 1589 van de Staten-Generaal gedaan dat de invoer van tijken uit Antwerpen werd verboden. Toen na het Bestand met Spanje van april 1609 de handel met het Zuiden weer wat gemakkelijker werd, bewerkten de Hollandse tijkwerkers opnieuw dat de invoer van tijk uit de Zuidelijke Nederlanden werd verboden.¹³ De Rotterdamse Admiraliteit, die toezag op de handel met het buitenland, scherpte het verbod in 1616 aan en nauwelijks was het Twaalfjarige Bestand in 1621 afgelopen of de Staten-Generaal vernieuwden het op 25 februari 1622. Op 15 januari 1630 kwam er alweer een nieuw plakkaat tegen de invoer van tijken uit de Spaanse gebieden, steeds op uitdrukkelijk verzoek van de tijkwerkers van Rotterdam en Schiedam, gesteund door hun magistraten.¹⁴ Het zal duidelijk zijn dat de twee stedelijke regeringen de tijkweverij als een zaak van aanzienlijk economisch belang zagen en probeerden daarin een monopoliepositie te verwerven. Het is al even duidelijk dat Haesgen van die verbodsbepalingen kon profiteren om zonder veel concurrentie haar klantenkring in het Zuiden op te bouwen. De Rotterdamse tijkwerkers woonden in het noordwesten van de stad op een kluitje bij elkaar, ten zuiden van de Doelsloot (het Doelwater) die langs de St.-Jorisdoelen liep. Tussen de Coolvest en de Delftsevaart hadden daar vroeger lakenramen gestaan. Op de stadsplattegrond van Braun en Hogenberg uit 1588 zijn die nog nauwkeurig ingetekend.

Maar al in de jaren 1580 werd dat gebied verkaveld langs enkele nieuw aangelegde straten en stegen: de Raamstraat, de Kickersteeg (ook Hollandsche Nachtegaelsteeg genoemd, naar een uithangbord) en de Paddensteeg. De Kickersteeg liep van de Delftsevaart (het Haagseveer) naar de Coolvest (de huidige Coolsingel), midden in wat later de rosse buurt rond de Zandstraat zou worden. De volledig verpauperde buurt werd kort na 1912 integraal gesloopt voor de bouw van het nieuwe Stadhuis. M.J. Brusse (1873-1941), de schepper van *Boefje*, heeft haar toen kleurrijk beschreven in zijn succesvolle tijdsdocument *Het rosse leven en sterven van de Zandstraat*.¹⁵ Matthijs' bedrijf moet ongeveer hebben gelegen waar nu het politiebureau is, of de binnenplaats van het stadhuis. Op de gedetailleerde stadsplattegrond van Balthasar van Berckenrode uit 1626 is goed te zien dat de Kickersteeg dan nog maar half bebouwd is, en wel vooral aan de kant van de Westewagenstraat. Naar de Coolvest toe waren nog veel lege erven, op de kaart als tuin ingetekend.

Arbeidsmigranten uit Brabant

Matthijs Woutersz kwam uit Eersel (nu in Noord-Brabant), een dorp ten noordoosten van Turnhout, niet ver van Eindhoven. Eersel vormde het centrum van een reeks verwante dorpen die later de Acht Zaligheden werden genoemd en waartoe ook Bladel, Duizel, Reusel en Knegsel behoren. Turnhout was het centrum waarop de dorpen zich oriënteerden. Het boerenbedrijf werd gecombineerd met thuisweverij. Die dubbele economische functie is eeuwenlang blijven bestaan; we